

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIX, broj 33

15. kolovoza 2019.

cijena 200 Ft

FOTO: STIPAN BALATINAC

Preređeno 11. Pranje na Dunavu

7. stranica

III. turnus jezičnih kampova

I. – IV. stranica

Zavičajna zbirka u Fičehazu

14. stranica

CroArt u Koljnofu

15. stranica

Komentar

Zašto ljetovati u Hrvatskoj?

Hrvatska je jedna od najomiljenijih odredišta za odmor i, naravno, ne slučajno. Obližnje plaže, fantastične znamenitosti, povijesni spomenici, obilje sunca i kristalno čisto more nas čeka. Ali ima li nekih posebnih razloga, zašto bismo dobro prošli u Hrvatskoj, bolje nego drugdje? Dakako da ima. Takav je istarski lučki grad Pula koja je iznimno poznata po rimskom amfiteatru iz 1. stoljeća, jednom od najljepših na svijetu. To je vrijedno posjetiti tijekom filmskog festivala u srpnju, jer je poseban doživljaj uživati u projekcijama među ruševinama. Ljubitelji glazbe također mogu pronaći svoj put jer amfiteatar redovito ugošćuje koncerte. Ako ste na odmoru u Puli, ne propustite otoke obližnjega Nacionalnog parka Brijuni, gdje je ljetovao Tito. Privlačnost hrvatskih plaža nije beskrajna pješčana plaža, nego čipkaste, stjenovite šljunčane plaže koje turiste čekaju kristalno čistom vodom. Zlatni je rat najpoznatiji od njih, a zasigurno ćete naići na zapanjujuće lijepe fotografije plaže koja se nalazi u uskom plitkom jeziku koji se proteže u more. Ali kamo god idete na jadranskoj obali, nikada nećete biti razočarani morem i obalom. Hrvatska ima osam nacionalnih parkova, uključujući Plitvička jezera i Krku, koji su na UNESCO-ovu popisu, a poznati su po prekrasnim jezerima i slapovima. U parkovima možete provesti sate pješačenjem od jednog vodopada do drugog dok se divite ribnjacima u modrozelenoj boji. U Dubrovniku je snimljen dio svjetski poznate i omiljene serije Igre prijestolja. Od druge sezone glavni grad Jadrana poslužio je kao mjesto za kraljev dvorac. Mnoge scene snimljene su u Starome gradu, oko tvrđave. Osim toga, seoska mjesta filma prepoznata su u dubrovačkim parkovima. Utvrda Minčeta bila je Kuća besmrtnika, a gradske zidine koje su okruživale Dubrovnik služile su kao „krajolik“ poznatih bitaka na Black Bayu. Dakle, u Hrvatskoj svatko će si pronaći ono što ga zanima, može se aktivno i pasivno odmoriti, osim toga uživati u ljepotama prirode i naravno u kupanju u moru.

Ramona Štivić

Glasnikov tjedan

U drugoj polovini mjeseca srpnja Hrvatski je sabor na izvanrednoj sjednici potvrdio sedam novih ministara i dva potpredsjednika u hrvatskoj vladi temeljem prijedloga premijera Andreja Plenkovića. Odlaskom dopredsjednice hrvatske vlade na dužnost glavne tajnice Vijeća Europe te smjenom četiriju ministara i ostav-

kom jednog došlo je od bitnih kadrovskih promjena. Novi je ministar uprave Ivan Malenica, nova ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Vesna Bedeković, a ministrica za poljoprivredu Marija Vučković. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova vodit će Gordan Grlić Radman, Ministarstvo držav-

ne imovine Mario Banožić, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije Marko Pavić, Ministarstvo rada Josip Aladrović. Saborska je većina povjerenje iskazala i dvojici novih potpredsjednika Vlade: ministru unutarnjih poslova Davoru Božinoviću koji će preuzeti koordinaciju za ljudska prava, te ministru financija Zdravku Mariću koji će kao potpredsjednik Vlade biti nadležan za gospodarstvo.

Predsjednik hrvatske vlade Andrej Plenković istaknuo je da je rekonstrukcija Vlade dobar korak poradi intenziviranja napora u provedbi Vladina programa. Kazao je da su novi ministri ljudi s kvalitetnim biografijama i dosadašnjim političkim angažmanom, a zahvalio je i dosadašnjim potpredsjednicima i ministrima na doprinosu koji su dali u dosadašnjem radu Vlade.

Plenković je dodao kako misli „da je ovo osvježeno dobar korak u cilju intenziviranja napora u provedbi programa Vlade, rad na dobrobit hrvatskih građana, društva, ostvarivanja ciljeva koji su i gospodarski rast i društvena solidarnost te jačanje pravne sigurnosti i međunarodnog pozicioniranja Hrvatske“.

Gordan Grlić Radman, novi ministar vanjskih poslova Republike Hrvatske na tu dužnost dolazi s mjesta veleposlanika Republike Hrvatske u Njemačkoj, a nama je dobro znan kao diplomat koji je obnašao dužnost veleposlanika Republike Hrvatske u Mađarskoj od listopada 2012. do li-

stopada 2017. godine. On dobro, izvrsno poznaje situaciju u Mađarskoj, a i među hrvatskom zajednicom u Mađarskoj. Obišao je mnoga hrvatska naselja, pribivao događanjima među Hrvatima u Mađarskoj. Stoga i s ovoga mjesta želimo Gordanu Grliću Radmanu ustrajnost u radu na dobrobit Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Branka Pavić Blažetin

„Obišao je mnoga hrvatska naselja, pribivao događanjima među Hrvatima u Mađarskoj. Stoga i s ovoga mjesta želimo Gordanu Grliću Radmanu ustrajnost u radu na dobrobit Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.“

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija; radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.
Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Fejsbukovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV

Budimpešta

Izvanredna skupština Hrvatske državne samouprave

Odluke o obnovi zgrade Kulturnog centra bačkih Hrvata (KPCBH) i programu stipendiranja hrvatskih pedagoga. Raspisan natječaj za popunu radnoga mjesta ravnatelja KPCBH

Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu, sazvana je izvanredna skupština Hrvatske državne samouprave (HDS) koja je održana 6. srpnja 2019. godine u HDS-ovu budimpeštanskom Uredu.

Budući da se od ukupno 23 vijećnika pozivu odazvalo 14 vijećnika, utvrđen je kvorum, a za ovjerovatelja zapisnika izabran je Gabor Győrvári. Skupština je jednoglasno prihvatila pismeno predloženi dnevni red: 1. Donošenje odluke o javnoj nabavi za obnovu zgrade Kulturnog centra bačkih Hrvata u Baji; 2. Odlučivanje o proširenju i provedbi Programa stipendiranja narodnosnih pedagoga; 3. Donošenje odluke o raspisivanju natječaja za popunu radnoga mjesta ravnatelja Kulturnog centra bačkih Hrvata; 4. Donošenje odluke o HDS-ovim odličjima u povodu Državnog dana Hrvata 2019. godine (na zatvorenoj sjednici); 5. Donošenje odluke o prijedlogu Hrvatske državne za Narodnosno odličje (na zatvorenoj sjednici); 6. Razno, uz izmjene i dopune predsjednika Ivana Gugana da se na dnevni red uvrste Izvješća Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, te Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije te učeničkog doma Miroslava Krleže u Pečuhu i Sambotelu o vrednovanju odgojno-obrazovnog rada u školskoj godini 2018./2019., nadalje usmeni poticaj grada Pečuha o konačnom rješavanju pitanja stare i nove zgrade pečuskog vrtića, zatim obavijest o broju učenika upisanih na nastavu hrvatskoga jezika u Osnovnoj školi u Kereku (Bázakerettye), te molba Nefitnog poduzeća „Croatica“ (na zatvorenoj sjednici).

Skupština je jednoglasno usvojila odluku o javnoj nabavi za obnovu Kulturnog centra bačkih Hrvata. Kako je uz ostalo naglašeno, pristigla su dva valjana natječaja, odnosno dvije ponude. Prema tome prihvaćena je najpovoljnija ponuda koju je dala tvrtka AKTÍV Ipari, Építőipari és Kereskedelmi Kft. od 83 601 960 Ft.

Pri usvajanju odluke o proširenju i provedbi Programa stipendiranja narodnosnih pedagoga, odnosno za učitelja i nastavnika, uz ostalo je naglašeno da je to nastavak prošlogodišnjeg programa stipendiranja odgojiteljica odnosno odgojitelja. Kako uz ostalo reče HDS-ov savjetnik za odgoj i obrazovanje Gabor Győrvári, kao i lani, budući da je znatno najveći broj njemačkih pedagoga, program se i dalje ostvaruje putem Njemačke državne samouprave koja je pokrenula ovaj program, odnosno putem Pedagoškog zavoda Nijemaca u Mađarskoj. Vijećnik Stjepan Blažetin, HDS-ov savjetnik za kulturu i znanost, dodao je da bismo ovaj program trebali promicati u krugu hrvatske zajednice, jer stipendija na prvoj godini studija iznosi mjesečno 60 000 Ft, i to u trajanju od deset mjeseci, a od sljedećeg semestra određuje se prema postignutom uspjehu, uz maksimalni iznos od 75 000 Ft.

Skupština je jednoglasno usvojila odluku o raspisivanju natječaja za popunu radnoga mjesta ravnatelja Kulturnog centra bačkih Hrvata. Premda mandat v. d. ravnatelja Mladena Filakovića prestaje 31. prosinca ove godine, zbog izbora u listopadu i utemeljenja novog saziva Skupštine negdje u studenom, kako bi se izbor novoga ravnatelja mogao provesti u zakonskome roku, natječaj treba raspisati prije izbora.

U nastavku sjednice jednoglasno su usvojena Izvješća Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, te Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije te učeničkog doma Miroslava Krleže u Pečuhu i Sambotelu o vrednovanju provedbe zadataka određenih u pedagoškome programu te učinkovitosti rada u školskoj godini 2018./2019. Na prijedlog Odbora za odgoj i obrazovanje prihvaćeno je da se Izvješće santovačke škole dopuni s rezultatima državnih mjerenja (kompetencija).

Uslijedila je obavijest o položaju nastave hrvatskoga jezika u zalskoj kerečkoj školi i mogućem ukinuću zbog nedostatka djece. Kako uz ostalo reče predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje Joso Ostrogonac, budući da je na hrvatski za jesen upisano samo četvero učenika od prvog do četvrtog razreda, a po zakonu uvjet za pokretanje nastave hrvatskoga jezika je najmanje osam učenika, nažalost ne može se održati nastava hrvatskoga jezika. Skupština se nije složila s ukinućem nastave hrvatskoga jezika, ali je uzela na znanje činjenicu da nema dovoljno djece, uz uvažavanje stava ustanove, ako se stanje mijenja, onda bi ipak mogla biti pokrenuta.

Nakon izvješća o razmjeni stare i nove zgrade vrtića u Pečuhu, predsjednik Ivan Guban obavijestio je Skupštinu o rezultatu pregovora s Gradom Pečuhom. Na temelju njegova izvješća Skupština je ovlastila predsjednika da u pregovorima dogovori razmjenu zgrada bez naknade.

Na prijedlog Odbora za mladež i šport, Skupština je prihvatila prijedlog da se na Forum mladih Hrvata izvan Hrvatske, koji će se ove godine održati u Crnoj Gori, delegira Milan Kovač, član Odbora za mladež i šport.

Predsjednik odbora za mladež i šport Arnold Barić obavijestio je nazočne o organiziranju Državne bicikljade Hrvata u Mađarskoj (Crotour 2019.) koje će se ove godine održati u Bačkoj.

Na zatvorenoj sjednici Skupština je usvojila odluke o prijedlogu za odličja Hrvatske državne samouprave i HDS-ovu prijedlogu za državnu Narodnosnu nagradu. Udovoljila je i molbi izdavačke kuće „Croatica“ da se osigura okvirnih trideset milijuna forinta za podmirivanje autorskih prava hrvatskih i drugih narodnosnih udžbenika.

Branka Pavić Blažetin

Narodnosne potpore iz državnoga proračuna za 2020. godinu

Neće biti promjena u načinu financiranja mjesnih i područnih narodnosnih samouprava, koje će i 2020. godine dobiti potporu iz središnjega (državnog) proračuna, niti u okvirnom iznosu, a ostaje i lanjski iznos konkretne godišnje potpore po samoupravi. Kao i prethodnih godina, diferencirana potpora mjesnih i područnih narodnosnih samouprava iz državnoga proračuna dijeli se na potporu za djelovanje, i to diferencirano prema podatcima popisa pučanstva iz 2011. godine, i na potporu za obavljanje javnih zadaća, točnije za obavljene javne zadaće, a na temelju vrednovanja (bodovanja) zapisnika prethodne kalendarske godine.

Potpora mjesnim i područnim samoupravama za djelovanje i obavljanje javnih zadaća

Potpora za djelovanje s lanjskim iznosom

Ukupni je okvirni iznos potpore za djelovanje za 2020. godinu 2070,7 milijuna forinta (jednak lanjskomu). Na teret Poglavlja XI. – Predsjedništvo vlade (PV) / Miniszterelnökség/ – 958,2 milijuna i Poglavlja XIV. – Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) / Iani Ministarstvo ljudskih resursa (EMMI) / 1112,5 milijuna forinta. Godišnja je potpora po samoupravi utvrđena u iznosu od 520 000 forinta (kao i lani). Pravo na potporu ima svaka narodnosna samouprava – uključujući i preustrojenu od samouprave naselja u narodnosnu – koja je 1. siječnja 2020. upisana u registar narodnosnih samouprava. Mjesna narodnosna samouprava ima pravo na dvostruki iznos (200 %) utvrđene godišnje potpore, dakle na 1 040 000 forinta (kao i lani), ako se u naselju prigodom posljednjeg popisa pučanstva pripadnikom dane narodnosti izjasnilo više od 50 osoba. Područna narodnosna samouprava, kao i ove godine, ima pravo na dvostruki iznos (200 %) utvrđene godišnje potpore (1 040 000 forinta) ako je u županiji (u glavnome gradu) broj registriranih mjesnih samouprava (glavnogradskih okružnih) dane narodnosti – uključujući i preustrojene mjesne samouprave – najmanje 10, a najviše 20, ima pravo na četverostruki iznos (400 %) utvrđene godišnje potpore, dakle na 2 080 000 forinta (kao i lani) po samoupravi ako je broj registriranih mjesnih (glavnogradskih okružnih) samouprava dane narodnosti – uključujući i preustrojene mjesne samouprave – veći od 20.

Iznos potpore za djelovanje bit će objavljen do 20. siječnja 2020. godine na web-stranici Ministarstva, a putem Državne riznice doznačit će se u dva obroka; prvi do 31. siječnja, a drugi do 30. lipnja 2020. godine. Potpora za djelovanje može se potrošiti do 31. prosinca 2020., a obračunati se može uz pismeno stručno i financijsko izvješće najkasnije do 15. ožujka 2021. godine.

Potpora za obavljanje javnih zadaća (za obavljene javne zadaće) jednako kao i lanjske godine

Ukupni je okvirni iznos potpore za obavljanje javnih zadaća 1,747,4 milijuna forinta (kao i lani). Od toga 1187,1 milijuna na teret Poglavlja XI. – Predsjedništvo Vlade 1187,1 milijuna, a na teret poglavlja XIV. – Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) / prije Ministarstvo ljudskih resursa / 560 milijuna. Nema promjena u načinu dodjele potpore za obavljanje javnih zadaća. Pravo na potporu za obavljanje javnih zadaća ima ona mjesna samouprava (i područna) koja je glavnogradskom ili županijskom vladinu uredu do 15. siječnja 2020. dostavila zapisnike s najmanje četiriju sjednica zastupničkog vijeća od prethodne godine, i zapisnik obvezne godišnje javne tribine ako ona nije održana u okviru jedne od četiriju sjednica. Vladini glavnogradski i županijski uredi ove dokumente (zapisnike) dostavljaju ministru odgovornom za narodnosnu politiku, koji prema zadanim kriterijima vrednuje zapisnike i obavljene javne zadaće – prema zadaćama koje se odnose na zastupanje interesa, nadalje na zadaće u svezi s kulturnom autonomijom, te druge zadaće u svezi s opstankom narodnosti – te utvrđuje vrijednost jednog boda, konačno i broj bodova te iznos potpore dane narodnosne samouprave. Može se osvojiti najviše 100 bodova. Okvirni se iznos raspodjeljuje između mjesnih i područnih narodnosnih samouprava – prema njihovu broju – tako da se broj područnih samouprava uzima u obzir udvostručeno. Zatim se okvirni iznos dijeli s ukupnim brojem bodova i utvrđuje iznos jednog boda, a na temelju toga i konkretan iznos potpore za svaku narodnosnu samoupravu prema osvojenim bodovima.

Broj bodova i datum sjednica ministar će objaviti između 1. i 16. ožujka 2020. godine. Narodnosne samouprave u roku 15

Potpore državnim narodnosnim samoupravama i medijima

Országos nemzetiségi önkormányzatok és média támogatása

Predsjedništvo Vlade (Miniszterelnökség):

1704,9 (lani 1697,9) milijun forinta

Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP): 433,4 milijun forinta

	milijun forinta
1. Bolgár Országos Önkormányzat és Média	84,2
2. Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata és Média	85,1
3. Országos Horvát Önkormányzat és Média	224,9 (lani 217,9)
4. Magyarországi Németek Országos Önkormányzata és Média	352,8
5. Magyarországi Románok Országos Önkormányzata és Média	165,0
6. Országos Lengyel Önkormányzat és Média	101,4
7. Országos Örmény Önkormányzat és Média	69,2
8. Országos Szlovák Önkormányzat és Média	199,2
9. Országos Szlovén Önkormányzat és Média	105,6
10. Szerb Országos Önkormányzat és Média	143,8
11. Országos Ruszin Önkormányzat és Média	80,8
12. Ukrán Országos Önkormányzat és Média	92,9
13. Országos Roma Önkormányzat és Média	433,4

dana od objave mogu dati svoje primjedbe, a iznos potpore ministar će objaviti najkasnije do 15. travnja 2020. godine. Iznos potpore za obavljanje javnih zadaća doznačit će se također u dva obroka; prvi do 15. travnja, a drugi do 15. kolovoza 2020. godine. Potporom za obavljanje javnih zadaća mora se obračunati do 15. ožujka 2022. godine.

Potpore državnim samoupravama i medijima te ustanovama u njihovu održavanju

Neće se mijenjati ni iznos potpore namijenjene državnim samoupravama i medijima, te ustanovama u njihovu održavanju, koja će biti na lanjskoj razini.

Okvirni iznos za podupiranje državnih narodnosnih samouprava i medija: 2138,3 (lani 2131,3) milijuna forinta. Od toga na teret Poglavlja XI. – Predsjedništvo Vlade 1704,9 milijuna forinta, a na teret poglavlja XIV. Ministarstvo unutarnjih poslova) – (lani Ministarstvo ljudskih resursa) 433,4 milijuna forinta. Tako će Hrvatska državna samouprava 2020. godine dobiti za djelovanje i medije iznos od 224,9 (lani 217,9) milijuna forinta, dakle 7 milijuna forinta više.

Ukupni okvirni iznos za podupiranje ustanova u održavanju državnih narodnosnih samouprava: 1342,2 milijuna forinta (kao i lani), od toga 1159,7 milijuna na teret poglavlja XI. – Predsjedništvo Vlade, a 182,5 milijuna na teret poglavlja XIV. – Ministarstvo ljudskih resursa. Za održavanje ustanova HDS će 2020. godine dobiti 160,5 milijuna forinta (kao i lani). Potpora državnim narodnosnim samoupravama dostavit će se u obrocima svakih četvrt godine, prvi obrok do 31. siječnja 2020.

U odnosu na ovu godinu neće biti bitnih promjena u načinu upotrebe potpore i njezinu obračunu. Primjerice, potpora za djelovanje za 2020. godinu, koja, kao i do sada, mora se potrošiti

Potpore ustanovama u održavanju državnih narodnosnih samouprava

Országos Nemzetiségi Önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatása

Predsjedništvo Vlade (Miniszterelnökség):

1159,7 milijuna forinta

Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP): 182,5 milijun forinta

	milijun forinta
1. Bolgár Országos Önkormányzat által fenntartott intézmények	80,1
2. Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata által fenntartott intézmények	39,1
3. Országos Horvát Önkormányzat által fenntartott intézmények	160,5
4. Magyarországi Németek Országos Önkormányzata által fenntartott intézmények	262,6
5. Magyarországi Románok Országos Önkormányzata által fenntartott intézmények	52,8
6. Országos Lengyel Önkormányzat által fenntartott intézmények	58,3
7. Országos Örmény Önkormányzat által fenntartott intézmények	36,7
8. Országos Szlovák Önkormányzat által fenntartott intézmények	217,7
9. Országos Szlovén Önkormányzat által fenntartott intézmények	64,2
10. Szerb Országos Önkormányzat által fenntartott intézmények	125,4
11. Országos Ruszin Önkormányzat által fenntartott intézmények	38,8
12. Ukrán Országos Önkormányzat által fenntartott intézmények	23,5
13. Országos Roma Önkormányzat által fenntartott intézmények	182,5

najkasnije do 31. prosinca, može se upotrijebiti, osim na neposredne troškove djelovanja, i na obavljanje javnih zadaća. Mjesne i područne samouprave potporu za obavljanje javnih zadaća za 2019. godinu mogu upotrijebiti (potrošiti) do 31. prosinca 2020. godine, a njome se moraju obračunati najkasnije do 15. ožujka 2021. godine. Uz financijski obračun će se morati priložiti cjelokupan sažetak o svim računima i isplaticama.

Na teret posebnog poglavlja XI. – Predsjedništvo Vlade (Miniszterelnökség) za podupiranje narodnosti planiran je iznos od 3357,2 (lani 3247,8) milijuna forinta – za djelovanje 2,707,2 (lani 2597,4) milijuna, te 650 (lani 150) milijuna za akumulaciju odnosno ulaganja.

Za ulaganja, obnovu i vlastiti udio narodnosnih ustanova na natječajima planiran je iznos od 294,7 (lani 11) milijuna za djelovanje, a 1946 (lani 2500) milijuna forinta za akumulaciju odnosno ulaganja.

Prema Prijedlogu Zakona iz 2019. o proračunu Mađarske za 2020. godinu, odnosno prema Privitku broj 9 i poglavljima Predsjedništva Vlade i Ministarstva unutarnjih poslova.

Pripremio: S. B.

Bunjevački grb

Dobili smo pozivnicu na sastanak (7. lipnja 2019.) poslijepodne u četiri sata u mjesnoj knjižnici, gdje smo se mnogi okupili. Stipan Mandić, predsjednik naše samouprave, pozdravio je nazočne i svima poželio dobrodošlicu.

Tema je našega sastanka bila bunjevački grb. Prvi dnevni red bilo je predavanje našega suseljanina, 91-godišnjega dr. Miše Mandića, profesora, povjesničara, s naslovom „Pokušaj interpretacije simbolike bunjevačkoga grba“.

Iz teksta položenog u hreljinskoj

Dr. Mišo Mandić drži predavanje, do njega Stipan Mandić, predsjednik čavolske Hrvatske samouprave.

crkvi sv. Jurja 16. lipnja 1605. godine doznajemo da su u Lici postojale tri skupine doseljenika. Najbrojniji su Krmpočani, Vojnići, koji su prvi krenuli iz zadarskog zaleđa tijekom prve seobe Bunjevaca 1605. godine. Oni su uputili molbu ugarskom kralju i njemačkom caru Rudolfu II. (1572. – 1608.) da im podari onakav grb kakav je u molbenici naslikan. On je rado ispunio njihovu želju, pa prije 414 godina im je podario takav grb (opis smo mu dobili od ravnateljice na svijetu jedinog Bunjevačkog muzeja u Senju).

Taj je grb štit, uzduž prepolovljen, u desnome je crvenom polju prikazan sveti Juraj, a u lijevom, modrom, sveti Ivan Krstitelj. Sveti Juraj prikazan je u viteškoj odori s kacigom na glavi, a do njega je sveti Ivan Krstitelj koji je posebice štovan u njihovoj prapostojbini i koji je nagovorio Bunjevce na bijeg (usp. Pavličević 1985: 284). U pozadini, iza likova svetaca, u grbu je heraldičkim gredama prikazana srebrna rijeka koja pri dnu vodoravno presijeca štit grba. Vjerojatno se radi o rijeci Buni u Hercegovini. Osim rijeke u pozadini je prikazana šuma, koja je uvijek pratila ovaj stočarski i nomadski narod tijekom njihovih mnogobrojnih seoba u potrazi za sigurnijim i boljim uvjetima života.

Simbolika i likovi donekle su jasni i znakoviti, te mogu biti fragmenti koji ukazuju na sudbinu Bunjevaca, tijekom burne i nesigurne povijesti na ovim prostorima.

Govorio nam je i o Leopoldu Mandiću ((Herceg-Novi, 1866. – Padova, 1942.), svetcu Rimokatoličke Crkve, svećeniku, kapucinu, poznatom ispovjedniku, koga je papa Ivan Pavao II. proglasio svetim.

Kaže da još uvijek radi i istražuje, sada piše novu knjigu s naslovom Csávolgy Kincseskamrája 1720-2020. U tom mu radu pomaže njegova kći Izabela Mandić.

Stipan Mandić zahvalio je dr. Miši Mandiću na zanimljivom predavanju. Đuro Franković piše: „Njegovi radovi su nezaobilazni u proučavanju etnološke i povijesne baštine bunjevačkih Hrvata.“ U jednoj knjizi d. Miše Mandića opažamo ovaj zapis: Znam da si dijete bunjevačke grane, štovanog oca i voljene nane, da si ljubimac bačkih brazda, čavoljskih sokaka, plodnih vinograda... pjesnik te pozdravlja – Marko Dekić.

Jako su važni takvi sastanci jer mnogo saznamo o našim predcima, zajedno smo, i možemo divaniti, družiti se!

Hvala bača-Mišo! Pišite još dugo godina! Hvala i našoj Samoupravi što se tako brine s nama!
Stana Gašparović

Čavoljac Dano Gašparović, rođen u ličkoj Rakovici

SANTOVO

Hrvatska samouprava i Župna zajednica suorganiziraju 10. vjerski susret i hodočašće bačkih Hrvata te prijateljskih hrvatskih zajednica na tromeđi Hrvatske, Srbije i Mađarske, koji će se prirediti u subotu, 24. kolovoza 2019. godine, u marijanskom svetištu na santovačkoj Vodici. Nakon okupljanja hodočasnika na santovačkoj Vodici u 9.30

moli se krunica. Misno slavlje na otvorenom, s početkom u 10 sati, predvodi prečasn Ante Markić, upravitelj aljmaškoga svetišta Gospe od Utočišta, a s njime susluže župnici hrvatskih zajednica. Nakon mise upriličit će se druženje hodočasnika. Organizatori srdačno pozivaju sve pripadnike hrvatskih zajednica, a prijave se očekuju najkasnije do 17. kolovoza na telefon 30/396 1851, ili e-poštom na balatinacz66@freemail.hu.

Mohač

Priručeno 11. Pranje na Dunavu

U organizaciji Čitaonice mohačkih Šokača, u subotu, 6. srpnja, u Mohaču je priređeno 11. Pranje na Dunavu koje je i ove godine okupilo velik broj sudionika, Mohačana i njihovih gostiju. Kako ističu organizatori, predsjednik Čitaonice Stipo Bubreg, glavni je cilj priredbe da se mo-

hački običaj Pranja na Dunavu prenese na mlade, pa i na one najmlađe koji su i ove godine bili sudionici Pranja.

Priredba je počela pokraj Šokačke skele već uobičajenim kuhanjem sarme, graha, riblje čorbe i drugog na domaći način, u zemljanim loncima.

Okupljenima se obratio i mohački gradonačelnik József Szekó, uz ostalo naglašujući kako je pranje na Dunavu višestoljetna navada, jer u prvom redu žene su još i prije pola stoljeća veliko pranje većinom obavljale na Dunavu, i to iz praktičnih razloga jer, s jedne strane, tada još nije bilo vodovoda, a s druge strane, voda u Mohaču i okolici sadrži mnogo željeza, stoga rublje, posteljina i drugo oprano u takvoj vodi ubrzo je požutjelo. – *Naši su stari shvatili da se to ne događa u dunavskoj vodi. Odnosno dunavska voda tada je bila znatno čistija nego danas. Možemo kazati da se pranje na Dunavu u Mohaču prakticiralo sve do početka 1960-ih godina, a veliko pranje koje se obavljalo tjedno ili svakih nekoliko tjedana bilo je dijelom života ovdašnjih obitelji. Pošto je izgrađen vodovod, a i Dunav postao prljaviji, ta je djelatnost postupno prestala. Kada je već izgledalo da će biti zaboravljeno, zahvaljujući mohačkim Hrvatima Šokcima i Šokačkoj čitaonici, taj je običaj obnovljen, međudobno izrastao u veliku gradsku priredbu.*

Kao i svake godine, priredba je uljepšana svečanom povorkom sudionika do Šokačke skele, koju su predvodili članovi Šokačke čitaonice. Uz pjesmu i zvuke tambure, a u narodnoj nošnji, povorka je na pola puta dočeka uz dobru kapljicu vina i osvježnje. Na križanju ispred Šokačke skele zaigralo se zajedničko veliko kolo svih sudionika, a starodrevni predmeti – klupice, pračkovi, lužnice i rublje – postavljeni su usred kola.

Po dolasku na Šokačku skelu, uslijedio je prikaz pranja na Dunavu, onako kako su to radili naši stari. Uslijedio je bogat kulturni program. Nazočne je pozdravio konzul-savjetnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Neven Marčić, hvaleći organizatore kao iznimne čuvar tradicije Hrvata Šokaca u Mohaču.

Uslijedio je bogat kulturni program u kojem su nastupile dječje skupine Šokačke čitaonice pod vodstvom Beate Janković, a u pratnji „Mladog orkestra“, te pečuški KUD „Baranja“. U suorganizaciji s Hrvatskom državnom samoupravom, u okviru Državne hrvatske kulturne turneje, u programu je nastupilo i gostujuće kulturno društvo iz Gornjeg Četara, u suorganizaciji s pečuškom Kulturnom udrugom „Vizin“ prigodni program završen je koncertom polaznika VIII. ljetne škole tambure koja je od 1. do 7. srpnja održana u Orfuu.

Nakon programa upriličena je zajednička večera za sve sudionike i goste, a nakon nje i pučka veselica uz svirku mohačkoga „Mladog orkestra“ i petrovoškoga TS „Žgano“. *Stipan Balatinac*

Na santovačkoj Vodici

Posvećen kip svetog Ivana Pavla II.

U okviru redovitih pobožnosti u čast Gospe Fatimske, 13. srpnja u marijanskome svetištu na santovačkoj Vodici misno slavlje predvodio je kalačko-kečkemetški nadbiskup dr. Balázs Bábel. S njime su suslužili mjesni župnik Imre Polyák i župnici okolnih naselja.

Na početku misnoga slavlja nadbiskup Bábel posvetio je kip svetog Ivana Pavla II. te blagoslovio novosagrađenu zgradu za svećenike. Kip je darovao László Rózsa, trajni đakon Vacke biskupije. Svoju prigodnu propovijed nadbiskup Bábel posvetio je štovanju Blažene Djevice Marije, te odnosu majke i djeteta. Pri tome je kao primjer naveo da Hrvati, među njima i ovdašnji koji u Santovu obitavaju stoljećima, još i danas pozdravljaju s Hvaljen Isus i Marija („Faljen Isus i Marija“), iskazujući tako štovanje ne samo prema Isusu nego i prema njegovoj majci.

Na santovačkoj Vodici okupilo se umalo sedamsto vjernika, hodočasnika, a slavlje su uveličali i brojni uzvanici, među njima i parlamentarni zastupnik bajskog okruga Róbert Zsigó, ujedno državni tajnik mađarske vlade, koja je s 12 milijuna forinta podupirala izgradnju društvenih prostorija. Svojim su pjevanjem misno slavlje uljepšali sestre Anita i Marijana Guljaš te župni kantor Žolt Širok.

Kako je najavljeno, iduća pobožnost na santovačkoj Vodici održat će se 13. kolovoza, a misno slavlje suslužiti će kalačko-kečkemetški nadbiskup dr. Balázs Bábel i egerski biskup Csaba Ternyák.

Dodajmo da će se hrvatsko hodočašće na santovačkoj Vodici održati 24. kolovoza kada se očekuju hrvatski vjernici iz Bačke, te hodočasnici prijateljskih hrvatskih zajednica iz Hrvatske, Mađarske i Srbije. Misno slavlje, s početkom u 10 sati predvodit će aljmaški župnik prečasni Ante Markić, ravnatelj svetišta Gospe od Utočišta.

S. B.

Trenutak za pjesmu

Majstore, ugasi svijeću

Majstore, ugasi svijeću, došla su ozbiljna vremena.
Radije noću broji zvijezde, uzdiši za mladošću.
Tvoje neposlušne riječi mogle bi pregristi uzice.

Sadi u vrtu luk, cijepaj drva, pospremaj tavan.
Bolje da nitko ne vidi tvoje oči pune čuđenja.
Takav je tvoj zanat: ništa ne smiješ prešutjeti.

Ne uzmogneš li izdržati i jedne noći opet uzmeš pero,
majstore, budi razuman, ne bavi se proročanstvima.
Pokušaj zapisati imena zvijezda.

Ozbiljna su vremena, nikome se ništa ne oprašta.
Samo klaunovi znadu kako se možeš izvući:
plaču kad im se smije i smiju se kad im plač razara lice.

Slavko Mihalić

14. Državni kamp hrvatskoga jezika i kulture

III. TURNUS JEZIČNIH KAMPOVA – TRI KAMPA

Nezaboravan tjedan dana u matičnoj domovini

Vrelo, sunčano popodne, opijajući mirisi raznovrsnog bilja, primamljivi prizor plavoga mora, mirno, malo naselje dočekali su stotinjak od dugog puta iscrpljene djece u treći Kamp hrvatskog jezika i kulture. Odmaralište Hrvata „Zavičaj“ širom je otvorilo vrata pružajući mogućnost učenicima hrvatskih škola iz Budimpešte, Koljnofa, Petrovoga sela, Bizsonje i Kerestura za usavršavanje, njegovanje i vježbanje materinskog jezika, te upoznavanje kulturnih, povijesnih znamenitosti i ljepote matične domovine.

Djeca, zadovoljna smještajem, prvim kupanjem u moru i ukusnom večerom, sa svojim nastavnicima prošetali su Vlačićima i susretali ljubazne i gostoljubive mještane koji su nas pozdravljali kao stare znanke. Sutradan nakon doručka uslijedilo je otvorenje našega kampa kada smo oblikovali skupine, predstavili voditelje i program tjedna, dogovorili kućni red i postavili pravila ponašanja te složili se u tome da smo svi dužni paziti i čuvati jedni druge. Zidne su novine nam izvor informacija, stoga je svaki sudionik dužan pratiti i pridržavati se tamo navedenoga. Prvo je zanimanje proteklo predstavljanjem i upoznavanjem. Učeničke su skupine obilazile nastavnike kako bi nastavnici mogli izabrati odgovarajuće sadržaje ponuđenih zadataka, jezičnih vježba prilagođenih uza znanje jezika. Trudili smo se naučiti nove riječi izraze vezane za more, život u moru putem prikaza i sakupljačkog rada. Nakon učenja slijedilo je uživanje: kupanje i sunčanje, vesele igre, a navečer ples, nogomet i zabava. Kreativnost nastavnica uvela je djecu u vještine nizanja bisera, risanja, kako od kamenja načiniti uporabne predmete i uspomenu. Utorak navečer smo obavili planirani izlet u Pag, obišli stari grad, nasladili se sladoledom, divili se krajolikom, šetali se obalom. U četvrtak smo podijelili kartu grada Zadra sa zadatkom da se prouči i zabilježi barem pet name-

nitosti koje će navečer posjetiti i selfijem posvjedočiti da su ih obišli. Navečer je uslijedila trka pa su se po gradu vidjele skupine djece u majicama Hrvatske državne samouprave kod Pet bunara, pred muzejima i znamenitim zdanjima, na Trgu sv. Donata, kod Morskih orgulja, a posebno im se dojmio Pozdrav suncu. Zadatak je izvrsno obavljen, a o tome svjedoče i priložene fotografije. Velik je doživljaj za sve nas bio cjelodnevni izlet kod slapova Krke. Do njih smo se od Skraduna vozili brodom živopisnom rijekom, putem hranili labudove koji su nas pratili do iskrcaja. Čovjekovo oko ne može prihvatiti u trenutku svu tu ljepotu koja joj pukne u trenu ugledavši to čudo prirode. Jedva smo se mogli maknuti s mosta kako bismo nastavili obilazak po stazama punih novih doživljaja koji su uljepšali naš posljednji dan kampiranja. Po povratku počele su pripreme za oproštajnu večer. Svaka je skupina ponijela ponešto iz svoje škole, regije i dodala svoje novostečene dojmove te smo se proveselili uz ples, pjesmu, šalu i glazbu. Kao što sam te večeri učinila, tako i ovim putem želim pohvaliti sve sudionike, učenike svih navedenih škola za poslušnost, za pridržavanje dogovorenoga, za društvo i zajedno provedene dane. Posebno veliko hvala nastavnicama za danonoćni neumorni rad, za brigu i čuvanje, za svesrdnu pomoć, hvala ravnatelju i osoblju odmarališta za sve pruženo, koordinatorici za organizacijske poslove jer samo smo skupa uspjeli darovati našoj djeci nezaboravan tjedan dana u matičnoj domovini.

Angela Šokac Marković

HOŠIG na Pagu

1. dan

Krenuli smo autobusom u šest sati ujutro. Svi smo bili pospani. Putovali smo ukupno deset sati. Stigli smo poslijepodne u četiri. Kada smo stigli, pogledali smo naše sobe, ostavili smo svoje stvari i odmah smo požurili prema obali. Neki su se kupali, a neki sunčali. Nakon toga vratili smo se na večeru. Voditeljica Angela Šokac Marković nam je objasnila kućni red. Poslije smo imali slobodno vrijeme. Odlučili smo ići u šetnju da upoznamo Vlačiče. Vidjeli smo lijepe biljke i zalazak sunca. U deset sati smo išli spavati.

5. razred

III. turnus jezičnih kampova – tri kampa

KU III. turnusu jezičnih kampova u Zavičaju bila su tri kampa. Kamp hrvatskoga jezika u matičnoj domovini 2019 (NEMZ-TAB-19-0295) što ga je organizirao Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj. U njemu je sudjelovalo 30 učenika i tri nastavnice. Učenici su bili iz Koljnofa, njih 20, i iz Bizonje, njih 10. S učenicima su bile Katica Arato Mohoš, Fanni Sárközi i Klaudija Šmatović.

Jezični kamp u Hrvatskoj (NEMZ-TAB-19-0306) održan je u organizaciji Kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“, u njemu k je sudjelovalo 30 učenika i tri nastavnice. Učenici iz Kerestura, njih 23, s nastavnica Henrietom Novak i Ljubicom Siladi, ostali: iz Varpača 1 učenik, Kisega 2 učenice i 4 učenika iz Petrovoga Sela s nastavnicom Editom Horvat Pauković.

Državni kamp Hrvatskoga jezika i kulture bio je u HDS-ovoj organizaciji. U njemu je sudjelovalo 39 učenika i dvije nastavnice: Eva Kolar i Kristina Kirhofer, voditeljica Angela Šokac Marković i koordinatorka Eva Molnar Mujić, ukupno 43 osobe. U ovom su kampu sudjelovali HOŠIG-ovi učenici, njih 26, s nastavnica Kristinom Kirhofer i Evom Kolar, učenici iz Bizonje, njih 5, i 8 učenika iz Petrovoga Sela. U trećem kampu sudjelovalo je sveukupno 99 učenika i 10 pratitelja.

SKUPINA PETROVO SELO

Ljetovanje u Vlašićima „More, more, more svud oko nas“

Kao svake godine, i ove smo čekali da dođemo na Pag. Čekali su nas i stari prijatelji iz Bizonje i Koljnofa. Skupa smo putovali.

Poslije napornog putovanja stigli smo u „Zavičaj“. Svaki dan čekale su nas zanimljive radionice, naravno i kupanje u moru. U utorak smo bili u gradu Pagu, a u četvrtak u Zadru. Morske orgulje još sviraju na svojem mjestu. U gradu sv. Donata dobili smo zanimljiv zadatak: morali smo se slikati pred poznatim zgradama. Bila je to prava ludnica. Veselo i glasno. Kasno smo se vratili u Pansion. Ujutro nam je sve teže i teže probuditi se, ali nam je jako dobro. Još nas čeka izlet u NP Krka. Osmašice su tužne jer dogodine više ne mogu doći, ali pomoću interneta postoji mogućnost da održavamo vezu.

Skupina iz Petrovoga Sela

Dragi Roditelji!

Stigli smo na Pag. Svaki dan idemo na plažu. Vlašići je malo selo, vrijeme je sunčano. Naša je soba na prvom katu. Večeras idemo u Zadar. Jako čekam. Uskoro se vidimo!
Voli vas vaša kćerka: *Hanna*

Dragi Roditelji!

Autobusom smo stigli na Pag. Vrijeme je vrlo dobro, jako je vruće. Kupanje u moru posebno je. More je čisto i prekrasno plavo.
Uskoro se vidimo. *Dora*

Dragi Roditelji!

Stigli smo na Pag. Vrijeme je dobro. Svaki dan odlazimo na plažu i mnogo se kupamo u moru.
Voli vas: *Grga*

ISKRICE

Prošli smo star most. Nisam mislila da je more u stvarnosti tako plavo, ne samo na fotografiji. Ono je još ljepše.

Hrana je izvrsna. Samo jedemo. Kuhar, izgleda, zna što voli-mo. U Pagu smo jeli također izvrstan sladoled. Kugle velike, a tek izbor!

Danas se selimo. Imamo bolesnika. Petero u dvoposteljnjoj sobi. Kakva uživancija!

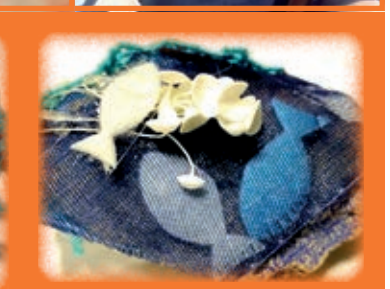
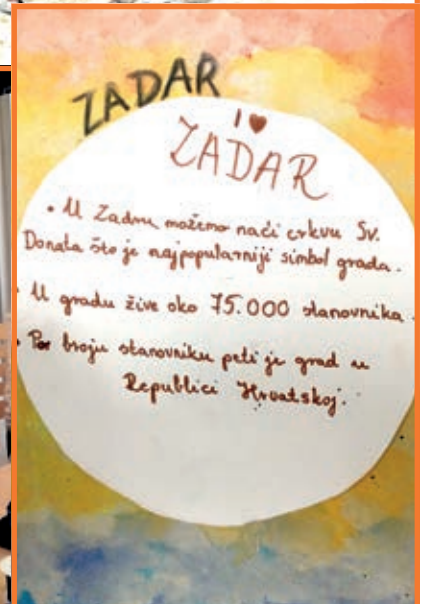
Trčanje u mraku. Spomenici su udaljeni. Polovina se skupi-ne izgubila. Učiteljica uvijek nekog traži.

Zadar je prekrasan. Bolje ću uživati. Neće primijetiti da ni-sam na fotografiji.

Orgulje baš lijepo zvuče. Sad je prošao velik brod.

Svi spavaju u autobusu. Kakva tišina.

Sve sam potrošio. Dobro mi došlo da su nam vratili sto kuna. Možda bih mogla tu živjeti? Sad tako mislim.

VIII. Ljetna škola tambure u Orfúu

Kulturna udruga „Vizin“ 2012. godine započela je s projektom „Ljetne škole tambure“ kako bi okupila po mogućnosti što veći broj mladih tamburaša poradi gajenja i oživljavanja tamburaške tradicije, ponajprije Hrvata u Mađarskoj. Tijekom godina Udruga je uspjela okupiti hrvatske tamburaše iz svih krajeva Mađarske, od Gradišća do Bačke. Tako su i u glazbeni repertoar ljetnog tabora uvršteni plesovi, pjesme i melodije svih hrvatskih regija u Mađarskoj, a osim njih i neke tamburaške skladbe hrvatskih skladatelja.

Ove je godine, od 1. do 7. srpnja, održana već VIII. Ljetna škola tambure u Orfúu koja je okupila tridesetak mladih tamburaša uglavnom iz triju južnih regija Hrvata u Mađarskoj, iz Bačke, Baranje i Podravine.

Kako nam uz ostalo reče predsjednica Kulturne udruge „Vizin“ Vesna Velin, prije osam godina zamisao je bila da se okupe oni mladi tamburaši koji žele nešto dodatno naučiti. Ne samo hrvatsko u Mađarskoj nego i šire, kako bi proširili vidokrug, naučili nešto novo od hrvatske do ozbiljne, klasične glazbe, ili bilo čega dru-

gog. Smatrali su važnim okupiti tamburaše ne samo iz Baranjske županije nego i drugih regija Hrvata u Mađarskoj, iz Bačke, Podravine, Gradišća i Pomurja, u čemu su i uspjeli. Premda Bačka u početku nije bila toliko zastupljena, posljednjih godina imaju sve više prijavljenih iz Santova, Aljmaša... Nažalost, posljednjih godina im ne dolaze tamburaši iz Gradišća i Pomurja.

Kao i prošlih godina, uza svakodnevno sviranje, vježbanje i učenje, ove su godine svirali mali koncert u Mlinu u Orfúu, imali su i jedno videosnimanje, završni koncert u Mohaču u prigodnome programu Pranja na Dunavu, a završnoga dana, već uobičajeno, imali su mali koncert u Orfúu.

Sudionika je ove godine bilo između trideset i trideset i pet, po petorica iz Mohača i Santova, dvoje ili troje iz Martinaca,

dvoje iz Aljmaša, a ostali iz Baranje, iz Pečuha i okolice. Nisu bili svi otpočetak jer neki su se priključili od četvrtka, a među njima je bilo i mlađih, učenici jednog od tamburaša koji su dolazili svaki dan.

Voditelji tamburaške škole bili su magistar glazbe Ivan Draženović, primaš osječkog TS „Ravnica“, i Zoltan Vizvari, voditelj Orkestra „Vizin“.

Kako nam reče Ivan Draženović, suradnja s Kulturnom udrugom „Vizin“ počela je na poziv Zoltana Vizvarija, a upoznali su se tamo negdje 2009. kada su zajedno svirali Šokačku rapsodiju u Budimpešti s orkestrom 100 tamburaša. Zamisao je bila da se pokrene novo sviranje tambure s velikim orkestrom, koje će se naravno oslanjati na folklor i na tamburašku glazbu. Dogovoreno je da se jednom u godini sastaje u Orfúu u ljetnom kampu, da se tambura svira na jedan klasičniji način u

velikom orkestru. Za svakoga se nađe ponešto. Ove su godine pripremili malo tradicionalnih skladba za tamburaški orkestar, nekoliko skladba Jerryja Grcevicha, američko-hrvatskoga glazbenika i skladatelja, a vježbali su i dvije melodije iz Latinske Amerike. Bio im je cilj da pokažu kako se tamburom pored tamburaške glazbe može svirati i glazba iz ostaloga dijela svijeta.

Koliko su i ove godine bili uspješni, pokazali su 6. srpnja na završnom koncertu u Mohaču, na priredbi Pranje na Dunavu, te sutradan 7. srpnja u Orfúu. S. B.

Bogatstvo...

Katoljkinja

Hrvatski dan u Bókayjevu vrtu

Treći put je Hrvatska samouprava XVIII. okruga, na čelu s predsjednicom Marijom Srakić Mareljin, pripremila Hrvatski dan. Dana 22. lipnja 2019. u Bókayjevu vrtu okupili su se Hrvati iz glavnoga grada, i njihovi simpatizeri, a pozivu Hrvatske samouprave odazvale su se i savjetnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Maja Rosenzweig Bajić i prva tajnica Marina Sikora. U folklornome programu nastupili su: budimpeštanska Hrvatska izvorna folklorna skupina, uza svirku tukuljskoga Tamburaškog sastava Ledina, Pjevački zbor „Petripske ružice“ i scenski umjetnik Stipan Đurić.

Unatoč ljetnoj žegi, toga dana u lijepome su se broju okupili Hrvati iz Budimpešte i njezine okolice, te njihovi simpatizeri u Bókayjevu vrtu, gdje su uživali u srdačnome gostoprimstvu Marije Srakić Mareljin, Marije Majstorović Budavári i Jose Patarice. Za objed je skuhan ukusna grahova juha, ali nudili su se i domaći kolači, vino, i kapljica domaće rakije. Do folklornoga programa družilo se pod šatorima. Pozornicu su zauzeli plesači budimpeštanske Hrvatske izvorne folklorne skupine, koji su u pratnji tukuljskoga tamburaškog sastava Ledina izveli splitske plesove. Kako reče voditelj programa Stipan Đurić, skupina je utemeljena 1996. Ona okuplja pripadnike srednjega i starijega naraštaja. Na njihovu su repertoaru hrvatski narodni običaji i

Marija Srakić Mareljin među plesačima

Dio gostiju

žice“, to jest ženski zbor iz Petribe. Odjevene u prekrasne pomurske nošnje, u više su navrata očarale publiku pomurskim i međimurskim pjesmama. Zbor gaji tradicijske pjesme svojega kraja i matične domovine. Česti su gosti okolnih naselja i festivala. Voditeljica je Irena Rodek, a umjetnička voditeljica Marica Tihanji. Najponosniji su na odličje koje im je dodijeljeno lani, na Danu Hrvata u Pečuhu. Potom su na scenu ponovno stupili budimpeštanski folkloraši, ovoga su puta izveli splet bunjevačkih pleso-

Zbor „Petripske ružice“

Santovački plesovi

plesovi. Česti su gosti programa budimpeštanskih hrvatskih samouprava i naselja gdje živi hrvatski puk, a jednako tako često gostuju na inozemnim festivalima i manifestacijama. Godine 2002. na kvalifikaciji u Pečvaru (Pécsvárad) osvojili su zlatnu kvalifikaciju. Koreografiju splitskih plesova na scenu je postavila Edina Orczi. Tukuljski sastav Ledina osnovan je 2016., a njegovi su muzičari: Petar Čurčija (basprim), Petar Marljin (harmonika), Félix Sajó (prim-tambura, voditelj sastava), Lajos Libor (bega) i Danijel Vukov (basprim). Hrvatska samouprava XVIII. okruga na Hrvatski dan uobičajeno pozove, uz domaće izvođače, i goste iz provincije. Tako su se njezinu pozivu već odazvali mladi folkloraši i tukuljski orkestar Kolo, KUD Sumarton, ali ovoga puta, na prijedlog Ilone Vlašić, u mađarski su glavni grad doputovala „Petripske ru-

va. Iza njih je Stipan Đurić otpjevao nekoliko bečaraca, i moglo bi se reći kako je već i time najavio sljedeću plesnu koreografiju, koju je na scenu postavila Vesna Velin, santovačke plesove. Nastup Hrvatske izvorne plesne skupine mogli bismo opisati i kao svojevrstnu modnu reviju nošnji, naime skupina obogaćuje ne samo svoj repertoar nego i izbor nošnji. I naravno, veliko santovačko srce nije izdržalo, pa za nekoliko minuta i predsjednica Hrvatske samouprave Marija Srakić Mareljin uključila se u ples svojih prijatelja. Naime, nekada je i ona zajedno s pokojnim mužem Ivicom bila članica te skupine. Druženje je nastavljeno u dobrome raspoloženju, publici su se pridružili i folkloraši, pa se veselilo i razgovaralo do kasnih popodnevni sati.

Kristina Goher

11. Hrvatsko svečevanje u Sambotelu

Biškupska maša, folklorni spektakl i hrvatska zabava

Biškupska maša na hrvatskom jeziku s mons. dr. Vladom Košićem iz Siska ter sambotelskim natpastirom mons. dr. Jánosom Székelyem, uz muziku tamburašev i jačkarov kiseške Zore, 6. julija, u subotu, skoro je skroz napunila sambotelsku katedralu. Potom povorka do Glavnoga trga i pun šantor znatiželjnikov ki su se dobro zabavljali uz šaroliki program, a kasnije polag svirke seniorskoga i sadašnjega petroviskoga Pinka-banda. Tako je izgledao scenarij 11. Hrvatskoga dana u središću Željezne županije.

Dr. János Székely, domaći biskup, s toplimi riči je na hrvatskom jeziku pozdravio subrata iz Siska dr. Vladu Košića, a hrvatskoj zajednici u Ugarskoj se je zahvalio da stoljeća dugo čuva hrvatsku kulturu, tradiciju i materinsku rič. I sisački biskup je izrazio svoje veselje da more skupa svečevati s Hrvatima u Sambotelu za lanjskim posjetom Hrvatskom Židanu. Naglasio je kako je sisački biskup sv. Kvirin uprav u ovom varošu osvidočio svoju odanost vjeri i svojim mučeničtvom je to i dokazao, uprav tako kot u ovoj županiji ubijeni János Brenner, ali i hrvatski mučenik bl. Alojzije

rio je hrvatsko slavlje. Potom smo mogli pogledati kulturni program školarov sambotelskoga Obrazovnoga centra „Mate Meršić Miloradić“, Jačkarnoga zbora Djurdjice, HKD-a „Gradišće“, sambotelskih tamburašev Guslice i sambotelskih seniorskih tanco-

Slika. dr. János Székely, sambotelski, dr. Vlado Košić, sisački biskup i Štefan Dumović, židanski duhovnik, pri maši

U katedrali

Stepinac. „Vi ste sačuvali svoju svist da su vaši korijeni iz Hrvatske, ali imali ste i tri uporišta: čuvali ste svoj jezik i govor u obitelji, u tom vam je pomagao niz kulturnih ustanova, koje su brinule za kulturu, folklor, za izdavanje knjiga, narodne nošnje i pjesme, a treće uporište vam je bilo Crkva Katolička. Čestitam vam za to i molio bih vas da to nastavite, da predajete djeci ljubav prema hrvatskom jeziku i katoličanskoj vjeri i da poštujete ovu zemlju, vašu novu domovinu“, poručio je u svetoj prodiki sisački biskup. Za mašom se je povorka ganula do Glavnoga trga, kade su u prepunom šatoru Ferenc Jurašić, predsjednik Društva sambotelskih Hrvatov, Laslo Škrapić, predsjednik Hrvatske samouprave u Sambotelu, pozdravili goste u ime organizatorov, a po običaju, sambotelski gradonačelnik dr. Tivadar Puskás otvo-

Sisački Vokalni ansambl Lipe

Dica sambotelske Hrvatske škole

Sambotelska seniorska folklorna grupa

šov. Frenetičan je bio nastup Vokalnoga ansambla Lipe iz Siska, dokle u partnerskom gradu Sambotela, u Sisku, uprav ta dan su se predstavili misionari Gradišćanskih Hrvatov „Po staza naših starih“. Za večer je ostao koncert dvih generacijov Pinka-banda, a kako prethodno tako i sad, do polnoći su tancali i dobro se čutili sambotelski Hrvati i njevi gosti.

Tiho

Tamburaši iz Podravine

Hrvatski dan i Dan sela Brlobaša

U organizaciji Seoske i Hrvatske samouprave, 21. srpnja priređena su cjelodnevna događanja u sklopu programa ovogodišnjega Hrvatskog dana. Organizatori su se pobrinuli za cjelodnevni program svih naraštaja, tako je Dan prijedodne u 10 sati počeo s dječjim programima kod doma kulture. Od 16 sati slijedila je sveta misa koju ju je govorio martinački župnik Ilija Čuzdi uz martinačku kantoricu. Zatim u mjesnoj crkvi slijedio je bogat i šarolik kulturni program. Sudjelovali su podravski Mladi tamburaši koji su uz pjesmu Benjamina Erdeljija zabavljali publiku s podravskim melodijama. Nakon orkestra slijedili su plesači barčanskoga Kulturno-umjetničkog društva „Podravina“ koji su prikazali zavičajne plesove uz pratnju pečuskog Orkestra „Vizin“. U koreografiji se pojavio gost Marko Jerant, plesač KUD-a Baranja te „Vizinov“ svirač. Nakon plesa publiku su dalje zabavljali dva bivša Brlobašćanina, Ladislav Gujaš i Jozo Matoric, koji su s pjevačkim programom i svojim glasom oduševili publiku. Njih je glazbeno pratio martinački Orkestar „Podravka“, koja je i nakon kulturnoga programa, tijekom večere i večernjeg bala zabavljala gledateljstvo. Program je zatvoren s velebnim i bogatim vatrometom.

„Dečki“ iz KUD-a Podravina

Plesači Benjamin Erdelji i Marko Jerant

Ladislav Gujaš i Jozo Matoric

Mala stranica

Ljeto – društvo – provod

Još mjesec dana do kraja ljeta, pa ako do sada niste iskoristili ljeto za pronalazak novih prijateljica i prijatelja, onda je vrijeme početi. Stavite nastranu računalo, telefon i počnite razgovarati u društvu sa svojim vršnjacima. Katkad vam se čini da vam ne ide baš u tom trenutku kada želite upoznati nekoga. I u tim se slučajevima može naći rješenje, evo nekoliko zamisli:

- Nalazite li se s nekim prvi put u životu, onda bi bilo dobro da svaki takav razgovor započnete s predstavljanjem. Naučite nekoliko osnovnih riječi kao što su ime (hobi, zanimanje itd.) i saobraćaj, komunikacija će krenuti.
- Katkad je ključ za dobar razgovor uopće ne govoriti, jer kadšto treba znati i slušati.
- Nitko nije stručnjak za baš sve, unatoč tomu neki ljudi ostavljaju dojam kao da sve znaju. Vi ne morate postati takav, ali dobro je zainteresirati se za nove stvari.
- Teme za razgovor mogu biti filmovi, glazbene uspješnice (hitovi), ljetovanje, škola, odjeća, koncerti, tračevi i mnogo toga, samo treba početi.
- Sigurno postoje situacije u kojima se ne osjećate ugodno, ali sve dok si nasmijan, sve će ići glatko.

Pronađi izlaz i oboji crtež!

Filmovi za ljeto

ANNA

Radnja novog filma Luca Bessona pod naslovom Anna podsjeća na dva autorova prijašnja filma. Mlada i privlačna djevojka (Shassa Kuss) problematične prošlosti biva uvučena u svijet kriminala, ali od toga je spasi KGB-ov agent (Luke Evans) nudeći joj posao profesionalne ubojice. Pod budnim okom šefice Olge (Hellen Mirren) Anna upoznaje mudrosti zanata igrajući ulogu modela, a u slobodno vrijeme traga za idealnim utjelovljenjem ljubavi. Putem nailazi na CIA-ina agenta (Cillian Murphy) koji je vrbuje da postane dvostruki agent. Sniman na crti Moskva – Pariz – New York – Bahami. Film je prepun obrata, ugodnih i neugodnih iznenađenja, uzbudljiva, energična vožnja s neočekivanim preokretima i akcijom koja oduzima dah, uvodi nas u radnju ove priče. Vrlo dobro složen scenarij koji sprečava da se gledatelj izgubi u pomalo složenoj kronologiji događaja. Vrlo dobre glumačke značajke sasvim uzbudljive akcijske scene te oku privlačnoga poprišta. Ovaj film ima sve što je potrebno za dva sata filmskog uživanja: zanimljivu i ne previše predvidljivu fabulu i vrlo dobre glumce.

Otvorena Zavičajna zbirka u Fičehazu

Na Danu naselja Fičehaza, 29. lipnja, u zgradi bivše osnovne škole otvorena je Zavičajna zbirka, koja postavlja spomen povijesti naselja od kraja 19. i početka 20. stoljeća. Zbirku, koju je uredila voditeljica mjesne knjižnice Žužana Tot, otvorio je Péter Cseresnyes, državni tajnik inovacije, i István Tatai, fičehaski načelnik, uz prigodni program pjevačkih zborova. Zbirku obogaćuje umalo sto starih predmeta, dokumenata iz kojih se očitava nekadašnji život Fičehazaca.

„Fičehaz je lepo selo, moje srce je veselo“, glasi pomurska popijevka koja se čuje na raznim priredbama u izvedbi solopjevačice Rozike Broz, čuvarice pučkih pomurskih pjesama. Njezino znanje pomurskih pjesama iznimno je bogatstvo iz kojeg izvora crpe mnogi mladi svirači i pjevači. Nažalost, popijevka iz usta mladih čuje se sve rjeđe, otkada je u mjestu zatvorena osnovna škola (2007.). Nakon njezina zatvaranja mnogi su roditelji za svoju djecu izabrali mađarsku školu u Kaniži, i to iz jednostavnih razloga jer većina i danas tamo ima radno mjesto. U zadnjim godi-

Dio izložbe

nama kao da se mijenjala ta tendencija, pa više njih svoje dijete upisuje u kerestursku hrvatsku školu, tako mogu učiti hrvatski jezik. Vrijeme i zatvaranje školske ustanove učinilo je svoje. Dok je Fičehaz u šezdesetim godinama prošloga stoljeća imao više od tisuću žitelja, od čega čak 70 posto bilo je hrvatske narodnosti, danas ima svega 650 stanovnika, od kojih na zadnjem popisu 2011. g. tek 22 posto se iskazalo pripadnikom hrvatske narodnosti. Asimilaciji je dalo maha zatvaranje škole, u roku deset godina čak više od 50 posto smanjio se broj pripadnika hrvatske narodnosti, dok je 2001. u Fičehazu popisano 337 pripadnika, 2011. već samo 152 osobe. Iz samoga je mjesta bilo nekoliko mladih koji su svoje školovanje nastavili na hrvatskome polju (neki su studirali čak u Zagrebu), ali od njih nijedan se nije vratio u svoje rodno selo. Među osobama s pedeset-šezdeset godina još se nađu osobe koje dosta dobro govore hrvatski jezik, većina od njih ima neke poslovne interese u Hrvatskoj ili druže se preko nogomet sa sunarodnjacima iz matične domovine. Hrvatska samouprava za njih svake godine više puta priređuje međunarodni nogometni turnir veterana s partnerskim klubovima iz matične domovine, to je prilika za razgovor na hrvatskome jeziku. Predsjednik Hrvatske samouprave dr. Jožo Takač smatra da jedini je izlaz od potpune asimilacije povezati se s matičnom domovinom. I na Dan naselja stigli su prijatelji i KUD iz Donjeg Vidovca, s kojim mjestom Fičehaz već više desetljeća surađuje, pa se tako čula hrvatska riječ i na Danu naselja. U očuvanju hrvatske kulture i tradicija istaknutu ulogu ima fičehaski Ženski pjevački

Otvaranje izložbe

zbor, a u zadnje vrijeme i knjižnica. Voditeljica knjižnice Žužana Tot započela je sakupljati vrijednosti naselja, organizirati predstavljanja knjiga, izložbe, a došla je i na zamisao da bi trebalo urediti zavičajnu zbirku.

– Moja je pokojna mama bila rodom iz Hrvatske, udala se ovamo u Mađarsku još prije Drugoga svjetskog rata. Ona je čuvala svoje drage uspomene, kao što je i taj hižni blagoslov koji je napravljen 1935. godine i mislim da za nas ima veliku vrijednost. Već smo prije nekoliko godina razgovarali s načelnikom da bi trebalo u školi urediti zavičajnu zbirku. Postupno sam počela sakupljački rad. Potražila sam mještane i prosila ih za pomoć. Nakon toga su mi donosili razne predmete i pitali me hoće li biti dobro za izložbu. Sva sam bila uzbuđena, našli smo odista vrijedne predmete, molitvenik koji je iz 1865. godine, a i druge stvari koje su stare više od sto godina. – pričala je knjižničarka dok je predstavljala izložbu i podrijetlo predmeta. Ona je napravila i katalog, kod svakog je izloženog predmeta napisala (zasada samo na mađarskome jeziku, ali planira i na kajkavskom narječju) iz koje je godine i tko je darovatelj.

Aranka Bogatin Lancoš dok je gledala predmete, prisjetila se starih vremena:

– Negda je bila velika šterčija (siromaštvo), mi smo šest bili deca v familiji, štiri smo ostali vu Fičehazu. Hodala sam i v Kanižu na delo, komaj sam čakala kaj poglednem svoje lepo selo, meni je ono najlepše. Lepo mi je kaj so to složili tu v školi, ve i ja bom donesla lepu staru posodu, plaftu, tanjere, kufice. Imam celu garnituru. Išče se pomlam kak je bilo negda, kak smo delali i živeli. – „prepovedala,“ je Aranka, koja je djelatna članica Pjevačkoga zbora. Ona još jako lijepo govori zavičajni jezik, ali kaže da je već mnogo zaboravila, jer otkad joj je muž umro, nema s kime razgovarati. Tako je i u drugim obiteljima, nažalost postoji bojazan da za deset godina opet će se u Fičehazu prepолоviti broj pripadnika hrvatske narodnosti, tada će Zavičajna zbirka čuvati spomen onih vremena kada su se Fičehasci „na vulički spominali se“ (na ulici razgovarali) samo na hrvatskome jeziku.

Beta

„CroArt“ na četvrtom spravišću u Koljnofu

Umjetnici ostavljaju trajni spominak „Slikom kroz naš kraj“

Etnomemorijalni centar Gradišćanskih Hrvatov u Koljnofu, od 17. do 20. julija, ponovo se je napunio s inspiracijom i umjetničkim dušama iz Vojvodine, pod peljanjem Josipa Horvata, ki je po četvrti put dopeljaao kotrige Hrvatske likovne udruge „CroArt“ na ovo, za neke u grupi, jur dobro poznato mjesto. Krug talentirane dice je ovput zopet imao sa Šandorom Kerekešom djelaonicu, a slikovne rezultate, na temu ljubavi, hištva, prijateljstva i sela su vidili svi ki su zadnji dan pogledali izložbu brojnih slika. Ljetos u punom smislu riči su svi diozimatelji „putovali“ i sa četkicama kroz naš kraj, i narodila su se specijalna djela za Koljnofce, kim je drago rodno mjesto i grad Šopron. Vojvodjanski slikari, kot i dovidob, tako i sad, ove prekrasne slike su ostavili za dar selu, ke će sigurno najti svoja mjesta na stijeni mjesnih ustanovov.

Skupna slika na ulazu Etnomemorijalnoga centra

Vrućina u hladu je podnošljivija u susjedstvu izloženih slika i stare hiže, na početku dvora Etnomemorijalnoga centra, koji u ovu dob, kad ga poišču slikari Hrvatske likovne udruge „CroArt“, postane pravo stvaralačko gnjazdo. Uglavnom su i po četvrti put ovde u Koljnofu jur i za nas poznata lica, tako da mirno se more izjaviti, likovnjaki u Gradišće jur domom dojdju. Vlado Doroghazi iz Novoga Sada udaljen od svakoga, pod vedrim nebom sanja i slika uprav koljnofski Kulturni dom u svoj karakteristični motiv. „To je čup / uski lončić, kot jedna težina. Predstavlja snagu, prošlost i budućnost, a na sredini stavljam uvijek pejzaž ali arhitektonski objekt, koji koristi masi“, objašnjava umjetnik ter dodaje: „To je najgore kad se ide s kolonije. Nakon dva dana života sjaja, malo iluzije, drugi vode brigu o tebi, prepustiš se mentalno, samo da izlazi fizičko preko ruku i preko mozga i na platno se

Vlado Doroghazi i jedna njegova, selu darovana slika o Koljnofu

stavi sve. I onda, nažalost, poslije dva dana shvatiš da se moraš vratiti u realni svijet“. Kolegar Šandor Kerekeš je i ovput imao krasne ure s malimi koljnofskimi umjetnici i umjetnicami i gizdavo mi pokazuje diče slike na dvoru Levande. Jedna je lipša od druge. „Bilo je ljetos sedmero-osmero dice, s igrom i pričom smo se približavali temi i morem reći da su me prijatno iznenadili. Dica su vridna bila, kolonija je vrlo uspješno završena. Drago mi je da sam bio tu, nadam se da ćemo se opet vidjeti s prijatelji, brižni mi domaćini, kad je vridno njegovati ove tradicije“, čujemo od najzreljega gosta na ovoj koloniji. Josip

Šandor Kerekeš u stvaranju

Horvat predsjednik CroArta, ki je zadužen za organizaciju, hvali četvrto ljetos suradnje s Etnomemorijalnim centrom, Društvom Hrvati i dr. Franjom Pajrićem u koj su ovom prilikom dobili male preporuke. „Zamolba je bila da neki naši slikari svojom maštom i talentom nacrtaju novi spomenik sv. Roka, spomenik sv. Florijana itd. O domaćinu samo toliko, ovo je svakako jedno lipo gostoprinstvo, ambijent ugodan za djelo slikara. Mi na ov način kot poslaniki udruge iz sjeverne Bačke ostavljamo trag na zapadnoj Ugarskoj i vjerujem da ćemo uvijek biti dočekani tako srdačno, kot svaki put ovde.“ Dopredsjednica Udruge Nela Horvat u skrovnosti svoje hiže djela na grbu Viteškoga reda, a ov motiv mora biti 100% identičan. „Ovo će biti specijalno iznenadjenje za našega domaćina, a kad radite ono što volite, što vas čini sretnom, ništa nije teško. Bit će ovo trajni komad umjetnine i znam da ću nekoga obradovati s tim. Ja se tu osjećam kao doma, s tim osjećajem dolazim, a s tim osjećajem i vraćam se u svoju domovinu“, a nje izjavu znamda bi potvrdili i ostali umjetnici na zadaći, Laslo Kelč, Ildikó Mónus, Cecilija Miler i Jelena Badnjevac Ristić.

Tiho

Erčinci na „Adriatic Dance and Music Festivalu“ u Senju

Na ovogodišnjemu međunarodnom festivalu folklor i plesa „Adriatic Dance and Music Festival“ u Senju, koji je održan 6. lipnja, gostovalo je umalo 400 izvođača, oni su doputovali iz Mađarske, Latvije, Slovenije, Švedske, Bugarske i Turske. U trosatnome programu na Trgu Cilnica, što ga organiziraju turistička agencija Arriva i senjska Turistička zajednica, nastupila je i erčinska folklorna skupina „Zorica“ sa spletom dalmatinskih plesova te ženski Pjevački zbor „Jorgovani“ s izvornim zavičajnim pjesmama. Putovanje erčinskih Hrvata financirala je mjesna Hrvatska samouprava, Grad Erčin i folklorna skupina „Zorica“. Kako navode organizatori, ono što je posebno zanimljivo jest da sudionici Festivala dobiju priliku upoznati grad u kojem nastupaju, ali se također djelatno druže i međusobno razmjenjuju običaje, plesove i napjeve kulture iz koje dolaze.

Kristina Goher

SNIMAK: AKOS MARCINKO

SANTOVO

Pod krilaticom „Ma gdje živio – ako si rođen i odgojen ovdje – ova mo pripadaš do vijeka“, u organizaciji santovačke Čajane (Teaház) 16. – 18. kolovoza ove godine u bačkom šokačko-hrvatskom naselju priređuju se Dani Santovaca. U petak, 16. kolovoza, na Trgu Flóriana Alberta od 20 sati priređuje se koncert santovačkih rockera: Jácci Crew, Heavenhike i Ob Yektum. U subotu, 17. kolovoza, u mjesnom domu kulture, s početkom u 17 sati otvara se izložba i spomen-večer u čast znamenitih Santovaca. Ove se godine Santovci prisjećaju učiteljice i kulturne djelatnice Ljubice Galić Pačko, glazbenika i dirigenta Antala Farkasa, te hrvatskoga pjesnika Marka Dekića. Slijedi prigodni kulturni program uza sudjelovanje KUD-a „Veseli Santovčani“ i KUD-a „Mohač“. U nedjelju, 19. kolovoza, na središnjemu seoskom trgu od 20 sati održat će se koncert pod naslovom TS „Santovci“ i prijatelji. Sudjeluju: Orkestar „Babra“, Miklós Illés i TS „Santovci“. Slijedi bal, svira Orkestar „Podravka“.

BUDIMPEŠTA

Hrvatska izvorna folklorna skupina sudjelovala je na 8. međunarodnom folklornom festivalu Ohridski biser. Članovi su boravili u Makedoniji od 25. do 30. srpnja i predstavili folklorno blago Hrvata iz Mađarske.

MOHAČ

Kroz tijek prekogranične suradnje Mađarske i Hrvatske, Općina Čepin i grad Mohač prepoznali su vrijednosti kulturne baštine Hrvata Šokaca kao oblik turističke ponude u sklopu koje je predstavljanje običaja, pjesme i plesa Hrvata Šokaca u obje zemlje, u zajednički projekt, u sklopu kojeg je i izgradnja tzv. Šokačke kuće u Mohaču. Projekt koji se ostvaruje u Općini Čepin i Mohaču nosi naslov Šokci, i to uz potporu od 805 256 eura u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Prema planu, predaja Šokačke kuće u Mohaču, od 140-ak četvornih metara s dvorištem predviđa se 19. kolovoza, uza svečani program.

PUSTARA

Seoska je samouprava, u suradnji sa Športskim klubom, 8. lipnja priredila Sportski dan. Prijepodne za sve mještane priređena je biciklistička vožnja do Mure kako bi se među mještanima promicale prirodne ljepote tog područja, a poslijepodne upriličena je nogometna utakmica između momčadi veterana Pustarskoga kluba i NK Ferencváros. Drugi dan, 9. lipnja, održan je Dan naselja na kojem se, po običaju, kuhalo i peklo za seosko stanovništvo, a okupljene su zabavljali poznati mađarski izvođači.

BELI MANASTIR, MOHAČ

Zajednički projekt „Cross-border cooperation in multimodal tourism“, akronima „Bike & Boat“, sufinanciran sredstvima EU-a iz programa INTERREG VA prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska, čiji je nositelj bio Mohač, a partner Beli Manastir, jedan je od znatnijih ostvarenih turističkih projekata. Riječ je o nabavi turističkog broda, kapaciteta 50 osoba, kao dijela spomenutoga projekta vrijednog 1,1 milijuna eura, od čega se na belomanastirski dio odnosi približno 476 000 eura, utrošenih na gradnju biciklističke staze od župne crkve svetog Martina do beljske Vinske ceste. Nešto više od mjesec dana nakon porinuća broda Mohács I., na poticaj Belog Manastira, u Mohaču je održan sastanak predstavnika toga grada s predstavnicima Belog Manastira, TZ-a Baranje, Belja plus i baranjskih turističkih djelatnika. Osnovni mu je cilj bio uvrštavanje broda u regionalnu turističku ponudu. Riječ je o poticaju koji će obogatiti izvanpansionsku turističku ponudu na području cijele Baranje, jer će svi potencijalni putnici imati priliku uživati razgledajući ovaj predio i uživati u vožnji Dunavom. Za početak, vikendom će biti organizirane promidžbene vožnje Dunavom u okolici Mohača po cijeni od 40-ak kuna za sat vremena, donosi glas-slavonije.